

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Tárgy: Javaslat európai parlamenti és tanácsi határozatra az üvegházhatást okozó gázkibocsátásnak a 2020-ig terjedő időszakra szóló közösségi kötelezettségvállalásoknak megfelelő szintre történő csökkentésére irányuló tagállami törekvésekről

COM(2008) 17 végleges – 2008/0014 (COD)

(2009/C 27/16)

2008. február 11-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 175. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi határozatra az üvegházhatást okozó gázkibocsátásnak a 2020-ig terjedő időszakra szóló közösségi kötelezettségvállalásoknak megfelelő szintre történő csökkentésére irányuló tagállami törekvésekről.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció 2008. június 4-én elfogadta véleményét. (Előadó: Gintaras MORKIS.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2008. július 9–10-én tartott, 446. plenáris ülésén (a július 9-i ülésnapon) 116 szavazattal 2 ellenében, 8 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság megjegyzéseinek és ajánlásainak összefoglalása

1.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) üdvözlí az Európai Bizottság arra vonatkozó kezdeményezését, hogy a tagállamok részére javaslatot tesz az éghajlatváltozás elleni küzdelem terheinek elosztására annak a közösségi kötelezettségvállalásnak a teljesítése tekintetében, hogy a 2013 és 2020 közötti időszakban csökkenteni kell a 2003/87/EK irányelv hatálya alá nem tartozó (azaz az EU ETS-ben nem részletezett) forrásokból származó, üvegházhatást okozó gázok kibocsátását.

1.2 Az EGSZB elismeri és támogatja az Európai Uniónak a környezetvédelmi és éghajlat-változási kötelezettségvállalásokkal kapcsolatban folytatott nemzetközi tárgyalásokon betöltött vezető szerepét. Az Európai Unió kötelezettségvállalásai révén jó példával jár elől és kísérletet tesz arra, hogy más országokat hasonló intézkedések meghozatalára ösztönözzön.

1.3 Az EGSZB véleménye szerint a civil társadalom különösen fontos szerepet fog játszani a határozat végrehajtásában és az országok által vállalt kötelezettségek teljesítésében. A tagállamoknak nagyobb mértékben kellene támogatniuk az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentéséhez hozzájáruló társadalmi kezdeményezéseket, és koncepciókat kellene kidolgozniuk az ilyen jellegű kezdeményezések támogatására.

- A civil társadalom egésze kulcsszerepet játszhat a határozat végrehajtásában. Ezért minden tagállamban szélesebb körben meg kell ismertetni a határozatban foglalt követelményeket és a végrehajtás eszközeit.
- Továbbá nagyobb hangsúlyt kell fektetni azokra az oktatási kampányokra, melyek célja, hogy a nyilvánosság jobban tudatában legyen annak és megértse azt, hogy szükség van az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentését célzó erőfeszítésekre.
- Ezenkívül sürgősen szükség van szakemberek képzésére, valamint a nyilvánosság általános tájékoztatására az energiatakarékoság, a környezetvédelem és az éghajlatváltozás kérdéseiről.

1.4 Az EGSZB véleménye szerint az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére irányuló intézkedéseket oly módon kell megvalósítani, hogy azok hosszú távon védjék, sőt növeljék Európa gazdasági versenyképességét. A megújuló energiaforrások fejlesztésére és az energiahatékony termékekre és termelési módokra egyre növekvő kereslet lesz a világban, és Európa jó helyzetben van ahhoz, hogy versenyelőnyre tegyen szert azáltal, hogy számos területen vezető szerepet fog betölteni világsszinten. Az EU-nak és a tagállamoknak támogatniuk kell a kutatást és a fejlesztést.

1.5 A határozattervezet 3. cikkének (3) bekezdésében tervbe vett azon lehetőség, mely szerint a tagállamok egy adott évben előrehozhatják a következő évről az üvegházhatású gázok kibocsátásával kapcsolatban meghatározott kvótáik 2 %-ának megfelelő mennyiséget, illetve ha nem használják ki a határozattervezet (2) bekezdésében meghatározott mennyiséget, akkor a fennmaradó mennyiséget átvihetik a következő évre, nem biztosít megfelelő rugalmasságot, mivel egy év beszámítási lehetősége nem nyújt elég mozgásteret, ha a cél nagy projektek megvalósítása és jó eredmények elérése. Ez az üvegházhatású gázok csökkentésére irányuló, nagyszabású projekteket megvalósító kisebb tagállamok számára különösen fontos.

Az Európai Bizottság azt javasolja, hogy minden tagállam dolgozzon ki tervet a nemzeti célkitűzés elérésére. Az üvegházhatású gázok átlagos éves kibocsátása 2013 és 2020 között azonban semmiképpen sem lehet magasabb, mint a 2005 és 2020 közötti évek átlagos kibocsátása. Az EGSZB véleménye szerint ezen tervek megvalósításához fontos lesz a rendszeres ellenőrzés nemzeti és európai szinten, hogy bármilyen eltérés gyorsan azonosítható legyen, és korrekciós intézkedéseket lehessen hozni.

1.6 A Közösség összes kötelezettségvállalása megvalósításának gazdasági hatékonyságát növelendő, és attól a szándéktól vezérelve, hogy a közös célokat a lehető legalacsonyabb költség-ráfordítással érjük el, az EGSZB célszerűnek tartaná a határozatban előírni, hogy egy adott tagállam megengedett üvegházhatásúgáz-kibocsátásának egy részét kétoldalú államközi megállapodások alapján átadhassa egy másik tagállamnak.

1.7 Az EGSZB véleménye szerint megfelelő egyensúlyra kell törekedni az Európai Unión belül az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére irányuló intézkedések és a fejlődő országokban a kibocsátás csökkentésére szolgáló intézkedések bevezetése során mutatott szolidaritás között azáltal, hogy a projektek rugalmas eszközeit alkalmazzák a tiszta fejlesztési mechanizmusok közös megvalósításához. A rugalmas eszközök alkalmazása azonban csak akkor lenne helyénvaló, ha azok ténylegesen és globálisan csökkentenék az üvegházhatású gázok kibocsátását. Nem szabad, hogy általuk az üvegházhatású gázok kibocsátása az EU-ból lassan átkerüljön az Unió kívüli országokba.

1.8 Az EGSZB egyetért a vállalt kötelezettségekkel és a terhek tagállamok közötti elosztásával, és úgy véli, hogy a nyilvánosságot jobban kell tájékoztatni a terhek elosztásának elveiről. A terhek elosztásával kapcsolatban minden országra nézve külön kell értékelni az adottságokat, a kibocsátás csökkentésével járó költségráfordításokat, valamint az országok versenyképességére és fejlődésére gyakorolt hatást. A terhek közös vállalására vonatkozó határozatnak biztosítania kell, hogy a kibocsátáscsökkentés költségei relatíve – a GDP arányában – egyenlő mértékben osztdójanak el az államok között.

1.9 Az EGSZB kéri az Európai Bizottságot, hogy alakítson ki egy megfelelési rendszert, amelynek keretében például pénzbírságokat lehet kivetni a tagállamok ellen a meghatározott emissziós mennyiségek túllépése esetén.

2. Bevezetés: az Európai Bizottság dokumentuma

2.1 Az Európai Bizottság 2008. január 23-án mutatott be egy javaslatcsomagot az éghajlatváltozás leküzdésére és a megújuló energiaforrások támogatására.

2.2 Az Európai Bizottság javaslata az Európai Tanács 2007. március 8–9-i ülésén elért megállapodás megvalósítását szolgálja, amellyel az Európai Unió kötelezettséget vállalt arra, hogy az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását 2020-ig az 1990-es szinthez képest legalább 20 %-kal csökkenti, továbbá törekedni fog arra, hogy 2020-ig a termelt energia 20 %-át megújuló energiaforrásokból állítsa elő.

2.3 Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére irányuló erőfeszítések megoszlának az EU ETS hatálya alá tartozó és hatálya alá nem tartozó ágazatok között. Az Európai Bizottság a következő megközelítést javasolja: 2020-ra a kibocsátások 2005-ös szinthez viszonyított 21 %-os csökkentése az ETS szektorban; az ETS hatálya alá nem tartozó ágazatokban pedig 2005-höz képest 10 %-os csökkenés. Ez összesítve a 2005-ös szinthez képest 14 %-os csökkenést eredményez, ami 1990-hez képest 20 %-os csökkenést jelent.

2.4 A Tanács még ambíciózusabb célokat helyezett kilátásba, amennyiben a 2012 utáni időszakra vonatkozóan egy globális és átfogó megállapodás kerül aláírásra, és más fejlett országok is hasonló mértékű kibocsátáscsökkentésre vállalnak kötelezettséget, illetve ahhoz a gazdaságilag magasabb fejlettségi szintű fejlődő országok is kötelezettségeiknek és képességeiknek megfelelő mértékben hozzájárulnak. A fenti feltételek mellett a Közösségnek arra kellene törekednie, hogy az üvegházhatású gázok kibocsátását 30 %-kal csökkentsen 2020-ig.

2.5 „Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának a 2020-ig terjedő időszakra szóló közösségi kötelezettségvállalásoknak megfelelő szintre történő csökkentésére irányuló tagállami törekvésekről szóló európai parlamenti és a tanácsi határozatra” vonatkozó javaslat előírja, milyen tagállami szerepvállalásra van szükség a 2003/87/EK irányelv hatálya alá nem tartozó (azaz az EU ETS-ben nem részletezett) üvegházhatásúgáz-kibocsátási forrásokkal kapcsolatban a 2013 és 2020 közötti időszakra vonatkozó közösségi kibocsátáscsökkentési kötelezettségvállalások teljesítésére.

2.6 Az európai parlamenti és a tanácsi határozatra irányuló javaslat rögzíti a tagállami szerepvállalás meghatározásának szabályait a 2013 és 2020 közötti időszakra vonatkozó közösségi kibocsátás-csökkentési kötelezettségvállalások teljesítésének vonatkozásában.

2.7 Az Európa Bizottság véleménye szerint az üvegházhatást előidéző gázok kibocsátásának csökkentésére irányuló törekvések terheit a tagállamok között fel kell osztani, a felosztás során pedig figyelembe kell venni a gazdasági különbségeket és az adott tagállam egy főre jutó GDP-jét. Ezért azokban a tagállamokban, amelyekben jelenleg viszonylag alacsony az egy főre jutó GDP, és ezért a jövőben nagyarányú GDP-növekedéssel számolhatnak, engedélyezni kell, hogy 2020-ban több üvegházhatást okozó gázt bocsáthassanak ki, mint 2005-ben.

2.8 A javasolt differenciálás figyelembevételével az Európai Bizottság egyes országok vonatkozásában meghatározott felső határokat rögzítését ajánlja úgy, hogy egyetlen tagállammal szemben se legyen támasztható olyan elvárás, hogy 2020-ra a 2005-ös szinthez képest 20 %-nál nagyobb mértékben csökkenjen kibocsátásainak mértékét, ugyanakkor egyetlen tagállam számára se legyen engedélyezett, hogy 2020-ig a 2005-ös szinthez képest 20 %-nál nagyobb mértékben növelje a kibocsátását.

2.9 Az Európai Bizottság előírja, hogy az egyes tagállamok 2020-ig az ezen határozat mellékletében a 2005-ös kibocsátások alapján számukra megállapított arányban csökkentsék a 2003/87/EK irányelv hatálya alá nem tartozó forrásokból származó üvegházhatású gázok kibocsátását.

2.10 Az Európai Bizottság úgy ítéli meg, hogy az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását a 2013 és 2020 közötti időszakban minden évben csökkenteni kell. Az Európai Bizottság azonban bizonyos rugalmasságot is tervbe vett: a tagállamok egy adott évben előre beszámíthatják az üvegházhatású gázok kibocsátásával kapcsolatban meghatározott kvótájuk 2 %-ának megfelelő mennyiséget. Ezenkívül ha egy adott tagállam nem használja fel éves kibocsátási kvótáját, akkor lehetősége nyílik az adott évben fel nem használt kibocsátás-csökkentési egységek következő évre történő átvételére.

2.11 Az egyes tagállamoknak évről évre lineárisan csökkenteniük kell az említett üvegházhatású gázok kibocsátását annak érdekében, hogy ezen kibocsátások szintje az adott tagállamban 2020-ban ne haladja meg a mellékletben rögzített határértékeket.

2.12 A kötelezettségek rugalmas tagállami szintű teljesítése és a fenntartható fejlődés, különösen a fejlődő országok fejlődésének elősegítése, valamint a befektetői biztonság növelése érdekében a Bizottság javaslatot tesz arra a lehetőségre, hogy a tagállamok a későbbiekben is felhasználhassák a CDM-egységeket (CDM:tiszta fejlesztési mechanizmus), mert így 2012 után is biztosítható ezek piaca.

2.13 A piac működése és az üvegházhatású gázok Európai Unión belüli kibocsátásának további csökkentése és ezáltal a Közösség megújuló energiaforrásokkal, energiabiztonsággal, innovációval és versenyképességgel kapcsolatban megfogalmazott céljainak teljesítése érdekében javasoljuk, hogy a tagállamok számára mindaddig legyen engedélyezett a harmadik országokban végzett kibocsátás-csökkentési projektek kibocsátási egységeinek éves beszámítása az egyes tagországokban az ETS hatálya alá nem tartozó forrásokból származó kibocsátások 2005-ben megállapított értékének 3 %-áig, ameddig nem születik nemzetközi megállapodás az éghajlatváltozással kapcsolatban. Ez a maximális mennyiség nagyjából az egyes tagállamok 2020-ra előirányzott csökkentési vállalása harmadának felel meg. Az egyes tagországok kvótáik fel nem használt részét átruházhatják más tagországokra.

2.14 Az Európai Bizottság úgy ítéli meg, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos nemzetközi megállapodás megkötését követően a tagállamok – a közös állásfoglalásra is figyelemmel – kizárólag azon országok kibocsátási egységeit fogadhatják el, amelyek a megállapodást ratifikálták.

2.15 Az Európai Bizottság ezenkívül úgy ítéli meg, hogy az éghajlatváltozásra vonatkozó nemzetközi megállapodás megkötését követően módosítani kell a tagállamok üvegházhatásúgáz-kibocsátási határértékeit a megállapodásban foglalt új közösségi vállalásokhoz igazodva.

2.16 Az elképzelés szerint a tagállamok a 280/2004/EK határozat 3. cikke értelmében benyújtott éves jelentéseikben beszámolnak a 3. cikkben foglaltak végrehajtásából fakadó éves kibocsátások szintjéről, valamint a kibocsátási egységek 4. cikk szerinti felhasználásáról. A tagállamoknak ezenkívül 2016. július 1-je előtt jelentésben kell tájékoztatást adniuk a tervezett haladásról.

3. Általános megjegyzések

3.1 Az éghajlatváltozás elleni küzdelemmel kapcsolatos döntések láncolatában fontos lépés az Európai Bizottság azon kezdeményezése, hogy a tagállamoknak javaslatot tesz az éghajlatváltozás elleni küzdelem terheinek elosztására annak a közösségi kötelezettségvállalásnak a teljesítése tekintetében, hogy a 2013 és 2020 közötti időszakban csökkenteni kell a 2003/87/EK irányelv hatálya alá nem tartozó (azaz az EU ETS-ben nem részletezett) forrásokból származó üvegházhatást okozó gázok kibocsátását.

3.2 Az EGSZB meggyőződése, hogy a Tanács és az Európai Parlament döntése hozzá fog járulni ahhoz, hogy a tagállamok a környezetvédelem és az éghajlatváltozás területén megbirkózzanak a közösségi feladatokkal. A közösségi politikának ezen a

területen az üvegházhatást előidéző gázok kibocsátásának jelentős mértékű csökkenését kell biztosítani olyan módon, hogy a tagállamok felé kötelező érvényű követelményeket támasztanak, amelyek betartását szigorúan ellenőrzik.

3.3 Az EGSZB ugyanakkor fel kívánja hívni a figyelmet arra, hogy az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére irányuló erőfeszítések közös vállalásáról szóló parlamenti és tanácsi határozat hatékonysága nagymértékben függ az energia- és éghajlatváltozási csomag másik két elemétől: a megújuló energiaforrásokról szóló irányelvtől és az EU ETS irányelvtől. Ez azt jelenti, hogy közvetlen szinergiában kell működniük: bármely módosítás az egyikben hatással van a másikra.

3.4 Módosítani kell a Közösség kötelezettségvállalásait, amennyiben létrejön egy nemzetközi megállapodás. Nagy reményt fűznek a Balin (Indonézia) 2007 decemberében kezdődött tárgyalásokhoz, amelyek döntő jelentőségűek lehetnek az egész világon 2020-ig meghozandó intézkedésekre nézve. Nagyon jó lenne, ha le lehetne zárni a tárgyalásokat, és 2009-ben a koppenhágai klímacsúcson létrejöhetne az éghajlatváltozással kapcsolatos nemzetközi megállapodás. Előtte azonban még sor fog kerülni egy klímacsúcsra Poznańban, amelytől előretörést várnak.

3.5 Üdvözlendő, hogy az Európai Unió vezető szerepet tölt be a tárgyalások során. Az Európai Unió kötelezettségvállalásai révén jó példával jár elől és kísérletet tesz arra, hogy más országokat hasonló intézkedések meghozatalára ösztönözzön. Érthető módon az újonnan iparosodott országok, például Kína, India és Brazília, nem fogják csökkenteni kibocsátásuk mértékét, a gazdasági növekedéshez viszonyítva mégis korlátozhatják a kibocsátás szintjének emelkedését. Az EGSZB arra buzdítja az Európai Bizottságot, hogy tegyen meg mindent egy nemzetközi (Kiotó utáni) megállapodás érdekében, amelyben a fejlett országok elköteleznék magukat, hogy üvegházhatásúgáz-kibocsátásukat 2020-ig az 1990-es szinthez képest 30 %-kal csökkentik. Ez összhangban állna a 4. IPCC jelentésben foglaltakkal, amely szerint 1990-hez képest 25–40 %-os csökkenést kell elérni 2020-ig, hogy a globális felmelegedés csak 2 °C-kal legyen magasabb az iparosodás előtti mértéknél. Amennyiben sikerül elérni a nemzetközi megállapodást, természetesen szükséges lesz ismételtlen foglalkozni ezzel a javaslattal és az Európai Bizottság energia- és éghajlatváltozási csomagjában szereplő egyéb javaslatokkal az ambiciózusabb célkitűzés alapján történő átalakításuk érdekében. Ezért fontos, hogy minden érintett annak felismerésével tervezzen, hogy a 2020-ra jelenleg javasolt célok csupán az első lépést jelentik, és idővel konkrétabb célokra lesz szükség, előreláthatólag már 2020-ban, az azt követő években pedig mindenképpen.

3.6 Az EGSZB véleménye szerint az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére irányuló intézkedéseket oly módon kell megvalósítani, hogy azok hosszú távon védjék, sőt növeljék Európa gazdasági versenyképességét. A megújuló energiaforrások fejlesztésére és az energiahatékony termékekre és termelési módokra egyre növekvő kereslet lesz a világban, és Európa jó helyzetben van ahhoz, hogy versenyelőnyre tegyen szert azáltal, hogy számos területen világszinten vezető szerepet

tölt be. Az Európai Uniónak és a tagállamoknak támogatniuk kell az ilyen jellegű kutatást és fejlesztést, különben nehéz lesz a célokat elérni. Ezenkívül sürgősen szükség van szakemberek képzésére, valamint a nyilvánosság általános tájékoztatására az energiatakarékosságra, a környezetvédelemre és az éghajlatváltozás kérdéseiről.

3.7 A civil társadalom különösen fontos szerepet fog játszani a határozat végrehajtásában és az országok által vállalt kötelezettségek teljesítésében. A tagállamoknak nagyobb mértékben kellene támogatniuk az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentéséhez hozzájáruló társadalmi kezdeményezéseket, és koncepciókat kellene kidolgozniuk az ilyen jellegű kezdeményezések támogatására.

- A civil társadalom egésze kulcsszerepet játszhat a határozat végrehajtásában. Ezért minden tagállamban széles körben meg kell ismertetni a határozatban foglalt követelményeket és a végrehajtás eszközeit.
- Továbbá nagyobb hangsúlyt kell fektetni azokra az oktatási kampányokra, melyek célja, hogy a nyilvánosság jobban tudatában legyen annak és megértse azt, hogy szükség van az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentését célzó erőfeszítésekre.
- Ezenkívül sürgősen szükség van szakemberek képzésére, valamint a nyilvánosság általános tájékoztatására az energiatakarékosságra, a környezetvédelemre és az éghajlatváltozás kérdéseiről.

4. Részletes megjegyzések

4.1 Az EGSZB véleménye szerint megfelelő egyensúlyra kell törekedni az Európai Unión belül az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére irányuló intézkedések és a fejlődő országokban a kibocsátás csökkentésére szolgáló intézkedések bevezetése során mutatott szolidaritás között azáltal, hogy a projektek rugalmas eszközeit alkalmazzák a tiszta fejlesztési mechanizmusok közös megvalósításához. A rugalmas eszközök alkalmazása azonban csak akkor lenne helyénvaló, ha azok ténylegesen és globálisan csökkentenék az üvegházhatású gázok kibocsátását. Nem szabad, hogy általuk az üvegházhatású gázok kibocsátása az EU-ból lassan átkerüljön az Unió kívüli országokba.

4.2 Az Európai Bizottság azt javasolja, hogy a tagállamok továbbra is használhassák fel a CDM-egységeket, hogy 2012 után is biztosítható legyen ezeknek az egységeknek a piaca. Az EGSZB-nek fenntartásai vannak a CDM-ből származó hitelesített kibocsátáscsökkentések (CER) minőségével kapcsolatban, és azt javasolja, hogy ha a beruházó államok (a 2013 előtt indított projektek esetében) továbbra is részesülnek a CER-ből, az alapokat felül kell vizsgálni, és meg kell nézni, hogy a projekt még mindig a „további projekt típusok” közé tartozik-e. Az új CDM projektek esetében, melyek célja, hogy a tagállam hozzájáruljon az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése terheinek megosztásához, csak az alapvetően a legjobb rendelkezésre álló technikákat (BAT) használó projekteket kellene figyelembe venni.

4.3 Az EGSZB csupán arra az általános elvre hívja fel a figyelmet, hogy azok az országok, amelyekben magas az egy főre jutó GDP, szigorú csökkentési kötelezettségeket vállalnak, míg azok az országok, ahol alacsony az egy főre jutó GDP, kevésbé szigorú csökkentési kötelezettségeket vállalnak, mégis

lehetséges, hogy különböző országoknak, amelyekben azonos az egy főre jutó relatív GDP, különböző erőfeszítéseket kell tenniük annak érdekében, hogy ugyanolyan eredményeket érjenek el a kibocsátás csökkentésének terén. A terhek elosztásával kapcsolatban minden országra nézve külön kell értékelni az adottságokat, a kibocsátás csökkentésével járó költségráfordításokat, valamint az országok versenyképességére és fejlődésére gyakorolt hatást. A terhek közös vállalására vonatkozó határozatnak biztosítania kell, hogy a kibocsátáscsökkentés költségei relatíve – a GDP arányában – egyenlő mértékben osztdójanak el az államok között.

4.4 Az EGSZB felhívja a figyelmet egy nyilvánvaló ellentmondásra a határozat szövegében. Az Európai Bizottság a 2005. évet javasolja mint referenciaévet, amely alapján a tagállamoknak az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére tett törekvéseit értékeli, a 2020. év pedig az időszak végének számít. A 3. cikk (2) bekezdésének második albekezdésében az áll, hogy az egyes tagállamok évről évre lineárisan csökkentik az említett üvegházhatású gázok kibocsátását. Egyúttal ugyanazon bekezdés első albekezdése előírja, hogy az egyes tagállamok gondoskodnak arról, hogy a területükön 2013-ban a 2003/87/EK irányelv hatálya alá nem tartozó forrásokból kibocsátott összes üvegházhatású gáz mennyisége ne haladja meg az ugyanezen forrásokból származó, és a 280/2004/EK határozat szerint bejelentett és hitelesített kibocsátások 2008-ban, 2009-ben és 2010-ben mért éves átlagos szintjét. A fenti rendelkezés értelmében a 2013. évi helyzet értékeléséhez 2008, 2009 és 2010 szolgálnak referenciaévként.

4.5 Az EGSZB véleménye szerint a határozattervezet 3. cikkének (3) bekezdésében tervbe vett lehetőség, mely szerint a tagállamok egy adott évben előrehozhatják a következő évről az üvegházhatású gázok kibocsátásával kapcsolatban meghatározott kvótáik 2 %-ának megfelelő mennyiséget, illetve ha nem használják ki a határozattervezet (2) bekezdésében meghatározott mennyiséget, akkor a fennmaradó mennyiséget átvihetik a következő évre, nem biztosít megfelelő rugalmasságot, mivel egy év beszámítási lehetősége nem nyújt elég mozgásteret, amennyiben a cél a nagy projektek megvalósítása és jó eredmények elérése. Ez az üvegházhatású gázok csökkentésére irányuló, nagyszabású projekteket megvalósító kisebb tagállamok számára különösen fontos.

Az Európai Bizottság azt javasolja, hogy minden tagállam dolgozzon ki tervet nemzeti céljai elérésére. Az üvegházhatású gázok átlagos éves kibocsátása 2013 és 2020 között azonban semmiképpen sem lehet magasabb, mint a 2005 és 2020 közötti évek átlagos kibocsátása. Az EGSZB véleménye szerint ezeknek a terveknek a megvalósításához fontos lesz a rendszeres ellenőrzés nemzeti és európai szinten, hogy bármilyen eltérés gyorsan azonosítható legyen és korrekciós intézkedéseket lehessen hozni.

4.6 A Közösség összes kötelezettségvállalása megvalósításának gazdasági hatékonyságát növelendő, és attól a szándéktól vezérelve, hogy a közös célokat a lehető legalacsonyabb költségráfordítással érjük el, az EGSZB célszerűnek tartaná a határozatban előírni, hogy egy adott tagállam megengedett üvegházhatásúgáz-kibocsátásának egy részét kétoldalú államközi megállapodások alapján átadhassa egy másik tagállamnak.

4.7 Az EGSZB kéri az Európai Bizottságot, hogy alakítson ki egy megfelelési rendszert, amelynek keretében például pénzbírságokat lehet kivetni a tagállamok ellen a meghatározott emissziós mennyiségek túllépése esetén.

4.8 A 4. cikk (1) bekezdés c) pontjában foglalt, a kibocsátási egységek megvásárlására vonatkozó intézkedések alkalmazása során a projektek lehető legegyszerűsebb földrajzi eloszlására vonatkozó rendelkezés sem elég konkrét.

4.9 A határozat végrehajtásához az Európai Bizottságnak javaslatokat kellene megfogalmaznia a tagállamok számára a cselekvésekkel, eszközökkel és intézkedésekkel kapcsolatban. Megfelelő első lépés lehetne egy az EU-ban már elért sikerek példáit összefoglaló útmutató kiadása.

4.10 A határozat célkitűzéseinek megvalósításához az EGSZB azt javasolja a tagállamoknak, hogy használják fel a strukturális

alapokat és a Kohéziós Alapot az olyan projektek megvalósításához, amelyek nem termelnek üvegházhatású gázokat, vagy csökkentik azok kibocsátását.

4.11 Mivel a következő, 2013–2020-as kiosztási időszakra az ETS-be tartozó létesítmények számára a kibocsátási egységek árverezése van előirányozva, ily módon olyan eszközöket nyerhetünk, amelyekre az EU ETS alá nem tartozó ágazatokból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentéséhez lesz szükség. Az így szerzett források egy részét közvetlenül azoknak a gazdasági ágazatoknak kellene juttatni, amelyek erőfeszítéseket tesznek az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére. A források másik részét fejlődő országok számára létrehozott szolidaritási alapokba kellene helyezni, illetve az ezekben az országokban megvalósuló, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó projekteket kellene velük támogatni.

Kelt Brüsszelben, 2008. július 9-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Dimitris DIMITRIADIS

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Tárgy: Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a szén-dioxid geológiai tárolásáról, valamint a 85/337/EGK és a 96/61/EK tanácsi irányelv, a 2000/60/EK, a 2001/80/EK, a 2004/35/EK és a 2006/12/EK irányelv és az 1013/2006/EK rendelet módosításáról

COM(2008) 18 végleges – 2008/0015 (COD)

(2009/C 27/17)

2008. február 8-án a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 175. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a szén-dioxid geológiai tárolásáról, valamint a 85/337/EGK és a 96/61/EK tanácsi irányelv, a 2000/60/EK, a 2001/80/EK, a 2004/35/EK és a 2006/12/EK irányelv és az 1013/2006/EK rendelet módosításáról.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció 2008. június 4-én elfogadta véleményét. (Előadó: Gerd WOLF.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2008. július 9–10-én tartott, 446. plenáris ülésén (a július 9-i ülésnapon) 138 szavazattal 1 ellenében, 4 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

Tartalom:

1. Összefoglalás és következtetések
2. Bevezetés
3. Az Európai Bizottság javaslata
4. Általános megjegyzések
5. Részletes megjegyzések

1. Összefoglalás és következtetések

1.1 A fosszilis energiahordozók felhasználása (elégetése) során keletkező szén-dioxid (CO₂) elkülönítése és hosszú távú

tárolása – a CET – jelentős mértékben hozzájárulhat az éghajlatvédelemhez. Ezért törekedni kell a szóban forgó eljárás gyorsított fejlesztésére és mielőbbi hasznosítására.

1.2 Az EGSZB üdvözlí és tartalmilag messzemenően támogatja az Európai Bizottság irányelvjavaslatát, melyet a CET fejlesztése és hasznosítása szükséges feltételének tekint.

1.3 Az irányelv felsorolja a legfontosabb szempontokat, és szabályozásokat javasol velük kapcsolatban. Különösen vonatkozik ez az ember és a környezet biztonságának kérdéseire, valamint az ezzel összefüggő felelősségekre. Ennélfogva az irányelv a polgárok általi elfogadottságot is támogatja, és figyelembe veszi a polgárok igényét a biztonságra.